

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OB	2	2

Professor de contacte

Nom: Francesc Josep Miguel Quesada

Correu electrònic: Miguel.Quesada@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana haver superat les assignatures de Mètodes i Disseny, Mètodes Quantitatius i Mètodes Qualitatius.

Objectius

Es tracta d'una assignatura que es planteja com a continuació, dins de l'itinerari d'assignatures de mètodes i tècniques, de les de Metodologia i Disseny d'Investigació de primer curs, i de Mètodes Quantitatius d'Investigació Social i Mètodes Qualitatius d'Investigació Social del primer semestre del segon any de grau. L'interès primordial de l'assignatura és el de dotar als alumnes dels fonaments teòrics i dels instruments tècnics per dur a terme la vessant aplicada del que ha de ser al seu ofici. L'objectiu fonamental és oferir a l'alumnat la informació i el desenvolupament de les habilitats per l'aplicació de tècniques qualitatives i quantitatives en la fase de la contrastació empírica de la recerca, en particular, d'anàlisi de les dades.

D'una banda, el curs es centrarà especialment en els mètodes i tècniques qualitatives d'observació i anàlisi de dades. D'altra banda, des de la perspectiva quantitativa, l'assignatura es centra en les tècniques d'anàlisi estadística de les relacions entre dues variables.

Competències

- Aplicar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius de recerca social en un tema concret.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar un projecte de recerca social definint un marc teòric exhaustiu amb uns conceptes clars, formulant hipòtesis coherents i significatives, escollint les tècniques de recerca apropiades per als conceptes adoptats i analitzant els resultats empírics obtinguts amb aquestes tècniques.
- Enumerar la metodologia i les tècniques de recerca sobre les quals recolzen les principals hipòtesis sobre les relacions socials, les posicions i les pràctiques dels individus en l'estructura social i els canvis socials.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

- Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els resultats d'una observació.
2. Analitzar una mostra d'entrevistes.
3. Avaluar la qualitat del propi treball.
4. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
5. Definir conceptes d'anàlisi.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
8. Elaborar un guió d'entrevista o d'un grup de discussió.
9. Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.
10. Elaborar un pla d'observació.
11. Esmentar els principals conceptes de la sociologia.
12. Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.
13. Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.
14. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
15. Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.
16. Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatius i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.
17. Mesurar un fenomen social amb aquests instruments a partir d'un marc teòric d'anàlisi.
18. Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.
19. Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.
20. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
21. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics multivariable bàsics.
22. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics univariable.
23. Utilitzar el programari apropiat per analitzar una entrevista o una observació.
24. Utilitzar els instruments estadístics multivariable bàsics.
25. Utilitzar els instruments estadístics univariats.

Continguts

BLOC QUALITATIU

Tema 1. Tècniques d'observació: l'observació directa

1. Clarificació conceptual i terminològica
2. Aspectes del disseny, camp i realització de l'observació directa
3. Avantatges i limitacions de l'observació

Tema 2. L'anàlisi de continguts i l'anàlisi temàtica qualitativa

1. El marc epistemològic
2. Els elements d'anàlisi i les estratègies d'investigació
3. Els mètodes i les tècniques d'anàlisi de continguts

Tema 3. Aspectes ètics en la recerca qualitativa

1. Principis ètics bàsics en la recerca qualitativa
2. Valors, ètica i paradigmes

Tema 4. La qualitat de la recerca qualitativa

1. Clarificació terminològica: De què parlem quan parlem de qualitat?
2. Criteris de qualitat inspirats per les tècniques quantitatives
3. Criteris alternatius de qualitat

BLOC QUANTITATIU

Tema 1. Tècniques d'anàlisi de dades estadístiques

1. L'anàlisi de dades. Característiques i principals procediments
2. Anàlisi descriptiva i contrastació d'hipòtesis
3. Preparació de les dades per a l'anàlisi

Tema 2. L'anàlisi de taules de contingència

1. Presentació i nomenclatura
2. Independència i associació entre dues variables qualitatives
3. El contrast de khi-quadrat
4. Mesures d'associació global i local
5. Control de la tercera variable

Tema 3. L'anàlisi de variància unifactorial

1. La comparació de mitjanes: anàlisi descriptiva
2. Contrast d'hipòtesi de la diferència entre dues mitjanes
3. L'Anova unifactorial
 - 3.1 Model Anova
 - 3.2 Validació del model
 - 3.3 Capacitat explicativa del model
 - 3.4 Comparacions múltiples

Tema 4. L'anàlisi de regressió simple

1. Concepte, mesura i representació gràfica de la correlació
2. L'anàlisi de regressió
 - 2.1 Especificació del model
 - 2.2 Estimació i significació dels paràmetres del model
 - 2.3 Verificació del model
 - 2.4 Anàlisis complementàries

Metodologia

Atès que l'assignatura s'orienta fonamentalment a l'aprenentatge de les tècniques bàsiques d'anàlisi quantitativa i qualitativa, la metodologia docent i les activitats formatives de l'assignatura el situen en el centre del procés d'ensenyament-aprenentatge. Així, la metodologia docent combinarà: sessions expositives, pràctiques a l'aula que permetin aplicar els conceptes adquirits i tècniques explicades, tutories de seguiment i treball autònom. A continuació es concreten les diferents activitats, amb el seu pes específic dins de la distribució del temps total que l'estudiant ha de dedicar a l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	37	1,48	1, 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 23
Pràctiques a l'aula	15	0,6	1, 2, 6, 8, 9, 10, 12, 16, 18, 23
Tipus: Supervisades			
Tutories grupals programades	15	0,6	1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 18, 19, 23
Tipus: Autònomes			
Lectures dels textos	23	0,92	11, 12, 15, 16, 19
Preparació individual de les proves escrites	22	0,88	1, 2, 9, 12, 15, 18, 19, 23
Redacció individual dels treballs	11	0,44	1, 2, 3, 5, 7, 9, 13, 18, 19
Treball en equip	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 23

Avaluació

Vegeu la distribució al quadre.

L'assignatura segueix una avaluació amb un 10% de seguiment d'assistència, un 45% d'avaluació continuada amb les entregues dels treballs de grup i un 45% d'avaluació a partir de les proves escrites, una per la part qualitativa, i una altra per la part quantitativa.

A l'acta d'avaluació tindran la qualificació de "no presentades" únicament aquelles persones que s'hagin presentat al primer lliurament del treball de recerca o que no hagin fet cap activitat d'avaluació.

Per a superar l'assignatura cal una nota final de 5. Tant la prova escrita individual com el treball de grup de la part qualitativa han de tenir una nota mínima de 4 per tal de poder fer mitjana i superar el conjunt de l'assignatura.

Les activitats d'avaluació no superades podran ser revisades durant el període d'avaluació de compensació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Bloc Qualitatiu: Assistència durant el curs a les pràctiques programades a l'aula.	5%	0	0	1, 2, 5, 9, 12, 13, 15, 16, 18, 23

Bloc Qualitatiu: Prova escrita	20%	2	0,08	1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 23
Bloc Qualitatiu: Treball de recerca en grup.	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 23
Bloc Quantitatiu: Prova escrita.	25%	2	0,08	1, 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25
Bloc Quantitatiu: Seguiment del curs: control d'assistència i realització de diferents activitats de seguiment de l'assignatura	5%	0	0	6, 12, 14, 15, 23
Bloc Quantitatiu: Treball de recerca en grup.	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 23

Bibliografia

Al Campus Virtual i a les sessions inicials s'informarà de quines lectures tenen caràcter obligatori (amb continguts avaluables a les proves escrites) i quines tenen caràcter complementari.

BLOC QUALITATIU

- AGUIRRE BAZTÁN A. (ed.) (1995) Etnografía. Metodología en la investigación sociocultural. Barcelona: Editorial Boixareu Universitaria.
- ALTHEIDE, D. L.; JOHNSON, J. M. (1994) "Criteria for Assessing Interpretative Validity in Qualitative Research", a N. K. Denzin i Y. S. Lincoln (ed.): Handbook of Qualitative Research. Thousand Oaks (California): Sage.
- BARDIN, Laurence (1986). El análisis de contenido. Madrid. Akal.
- BAUER, M. W. (2000) "Classical Content Analysis: a Review", a Martin W. Bauer y George Gaskell (eds.): Qualitative Researching with Text, Image and Sound. Londres: Sage.
- BERELSON, B. (1971) Content Analysis in Communication Research. Nueva York: Hafner Publishing Company.
- BOYATZIS, R. E. (1998) Transforming qualitative information : thematic analysis and code development. Thousand Oaks, California: Sage.
- COFFEY, A.; ATKINSON, P. (2005) Encontrar el sentido a los datos cualitativos. Alicante: Universidad de Alicante. (Edició original: 1996)
- COLÁS, M. P. (1998) "El análisis cualitativo de datos", a Leonor Buendía, María Pilar Colás, Fuensanta Hernández (eds.): Métodos de investigación en psicopedagogía. Madrid: McGraw-Hill.
- GARCIA JORBA, J. M. (2000) Diarios de campo. Madrid: CIS.
- GASKELL, G.; BAUER, M. W. (2000) "Towards Public Accountability: beyond Sampling, Reliability and Validity", a Martin W. Bauer y George Gaskell (ed.): Qualitative Researching with Text, Image and Sound. Londres: Sage.
- GHIGLIONE, R.; BLANCHET, A. (1991) Analyse de contenu et contenus d'analyses. París: Dunod.
- GUASCH, Oscar (1997) Observación participante. Madrid: CIS.
- HUBER, G. L. (2003) "Introducción al análisis de datos cualitativos", a Antonio Medina Rivilla i Santiago Castillo Arredondo (coord.): Metodología para la realización de Proyectos de Investigación y Tesis Doctorales. Madrid: Universitas.
- IBÁÑEZ, J. (1985) "Análisis sociológico de textos y discursos". Revista internacional de sociología, 43 (1): 119-160.
- IZQUIERDO, Javier (2006) Las meninas en el objetivo. Madrid: Lengua de Trapo.
- NAVARRO, P.; DIAZ, C. (1994) "Análisis de contenido", a Juan Manuel Delgado y Juan Gutiérrez (ed.): Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Síntesis.
- RODRÍGUEZ GÓMEZ, G.; GIL FLORES, J.; GARCÍA JIMÉNEZ, E. (1996) Metodología de la investigación cualitativa. Málaga: Aljibe.
- SANMARTÍN, R. (2000) "La observación participante", a M. García Ferrando, J. Ibáñez y F. Alvira (ed.): El

análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación. Madrid: Alianza. (3a edició).

WEBER, R. P. (1985) Basic Content Analysis. Beverly Hills: Sage.

+ Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...) al Campus Virtual.

BLOC QUANTITATIU

AGUILERA DEL PINO, A. M. (2001). Tablas de contingencia bidimensionales. Madrid: La Muralla.

CEA D'ANCONA, M. Ángeles (1996). Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social. Madrid: Síntesis.

DÍAZ de RADA, Vidal (1999). Técnicas de análisis de datos para investigadores sociales. Aplicaciones prácticas con SPSS para Windows. Madrid: RA-MA.

GARCIA FERRANDO, Manuel (1994) Socioestadística. Introducción a la estadística en sociología. 2a edició rev. i amp. Madrid: Alianza. Alianza Universidad Textos, 96.

LOPEZ ROLDAN, P.; LOZARESCOLINA, C. (1999). Anàlisi bivariàble de dades estadístiques. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 79.

SÁNCHEZ CARRIÓN, J.J. (1999) Manual de análisis estadístico de los datos. Madrid: Alianza. Manuales 055.

+ Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...) al Campus Virtual.